

Samma regler bör gälla all ersättning

■ Eva Benson Lindholm, VD för Läkemedelsförsäkringsföreningen (LFF), har svarat på vårt debattinlägg om försäkringsbolaget Zürichs och Läkemedelsskadenämndens handläggning av ansökningar från barn som drabbats av mångårig klåda och kontaktallergi mot aluminium efter vaccination med aluminiumadsorberade vacciner (Läkartidningen nr 19/2007, sidorna 1533-4).

I sitt svar antyder hon att Läkemedelsförsäkringen inte har skyldighet att bedöma barnens ansökningar, eftersom det danska företaget Statens Serum Institut (SSI) inte är medlem i Läkemedelsförsäkringsföreningen. Men då importören av vaccinet, Statens bakteriologiska laboratorium (SBL, senare SBL Vaccin AB), var medlem stämmer inte detta. På Läkemedelsförsäkringens egen webbplats står det: »Alla tillverkare och importörer av läkemedel i Sverige som är med i LFF omfattas av försäkringen.«

De två viktigaste frågorna för de drabbade barnen har Benson Lindholm inte kommenterat:

1. Så gott som alla barn med långvarigt kliande förhårdnader, och som vaccinerades med SSIs DTP- och P-vacciner i kikhostevaccinstudien i Göteborgsområdet på 1990-talet, har fått ersättning för sina besvär. Detta är positivt, både för de enskilda familjerna och för det fortsatta förtroendet för Läkemedelsförsäkringen och för barnhälsovårdens vaccinationsprogram. Flera barn har dock, trots utfästelser från Zürich om förnyad bedömning vid kvarstående symtom, inte fått ersättning för mångårig klåda och sekundära hudförändringar.

Trots att det inte anges i Fass kan långvarigt kliande subkutana noduli och aluminiumallergi uppträda även efter vaccination med Infanrix

(GlaxoSmithKline) och Pentavac (Sanofi-Pasteur), de två vacciner mot difteri-stelkramp-kikhosta (+ polio och Haemophilus influenzae typ B) som för närvarande ges vid alla svenska barnavårdcentraler.

Nitton barn som fått kliande knutor efter dessa vacciner har anmälts till Läkemedelsförsäkringen, men bara sju har fått ersättning. De tolv som nekats har dock haft lika intensiv och långvarig klåda som de som fått ersättning, och besvären har inte skilt sig från dem som barnen i kikhostevaccinstudien haft.

Vi upprepar att alla barn som fått likartade besvär efter vaccination med aluminiumadsorberade DTP-vacciner bör ersättas enligt samma regler, oavsett vilket vaccin de fått. Ärendena för de tolv barn som nekats ersättning bör därför omprövas. Det behövs också ett klagörande angående ersättning till barn som har kvarstående symtom efter första ansökan men som (förhoppningsvis) är symtomfria den dag de fyller 18 år.

2. Kontaktallergi mot aluminium är mycket sällsynt, och det finns än så länge inga kunskaper om vilka konsekvenser en sensibilisering i barndomen kan få senare i livet. Ett flertal författare avråder från ytterligare vaccinationer med aluminiuminnehållande vacciner [1-3]. Detta skulle innebära att barn som avstår från påfyllnadsdos av DTP vid 6-10 års ålder riskerar att bli utan framtida skydd mot bl a stelkramp och difteri, eftersom alla nu tillgängliga DT/DTP-vacciner är aluminiumadsorberade.

Risken för kliande eksem efter hudkontakt med aluminiuminnehållande hudpreparat är uppenbar. Föräldrarna till sensibiliserade barn har rapporterat kontakteksem efter framför allt aluminiuminnehållande solskyddsmedel. De

riktigt svåra konsekvenserna av aluminiumsensibiliseringen tycks dock uppträda i tonåren, då svettproduktionen ökar.

Allergin kan då ge upphov till påtagliga hygieniska och sociala problem, eftersom alla svettämmande antiperspiranter innehåller aluminium. De få aluminiumfria deodoranter som finns har enbart lukthämmande egenskaper.

Zürich har kategoriskt avfärdat alla ersättningsanspråk med anledning av aluminiumallergin, då den inte »medför någon mätbar medicinsk invaliditet eftersom man kan undvika besvär genom att undvika att komma i kontakt med de utlösande faktorerna«. Läkemedelsskadenämnden delar denna uppfattning.

Vi hävdar dock att en tonåring eller vuxen med svår svettning och som inte kan använda antiperspiranter har ett klart hygieniskt och psykosocialt handikapp.

Birger Trollfors

professor, överläkare, Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus, Sahlgrenska Universitetssjukhuset (SU-Östra), Göteborg
birger.trollfors@vgregion.se

Elisabet Bergfors

med dr, distriktsläkare, Göteborgs universitet, sektionen för allmänmedicin, Göteborg

REFERENSER

1. Fawcett HA, Mc Gibbon D, Cronin E. Persistent vaccination granuloma due to aluminium hypersensitivity. *Br J Dermatol.* 1985;113:101-2.
2. Cox NH, Moss C, Forsyth A. Cutaneous reactions to aluminium in vaccines: an avoidable problem. *Lancet.* 1988;2:43.
3. Nielsen AO, Kaaber K, Veien K. Aluminium allergy caused by DTP vaccine. *Ugeskr Laeger.* 1992;154:1900-1.

REPLIK:

Varje anmälan bedöms för sig

■ I vårt förra svar till professor Trollfors och doktor Bergfors beskrev vi hur Läkemedelsförsäkringen har hanterat skadeanmälningarna från de patienter som drabbats av skador i samband med kikhostevaccinering. På de ytterligare frågor som ställs kan vi bara svara generellt.

Frågorna gäller främst medicinska bedömningar och där kan vi konstatera att professionen har olika åsikter. Bedömningen av medicinsk invaliditet med anledning av personskada görs på samma grunder av Läkemedelsförsäkringen som av andra försäkringar som gäller för personsador, t ex Trafikskadeförsäkring, Patientförsäkring och andra ansvarsförsäkringar.

Läkemedelsförsäkringen bedömer varje enskild skadeanmälan för sig. Försäkringsbolaget Zürich har vårt uppdrag att utreda skadeanmälningarna. De anlitar medicinska specialister, förtroendeläkare, som är välrenommerade och som vi har det största förtroende för. Läkemedelsskadenämnden, som är den instans som prövar ärenden som överklagas, anlitar även ytterligare medicinsk expertis när sådan inte finns i nämnden.

Vi kommer att bjuda in professor Trollfors och doktor Bergfors till ett möte där vi lyssnar på deras synpunkter och får tillfälle att ytterligare klargöra hur vi ser på utredningen av skadeanmälningarna om kikhostevaccineringen.

Eva Benson Lindholm
VD Läkemedelsförsäkringsföreningen,
Stockholm